NGÀY THỨ BẢY 8 SEPTEMBRE 1928

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

HANOI

	Hanoi	Tonkin	Indochine	Union Postale	Etranger
Một năm	6 $ 00	6 $ 00	8 $ 00	8 $ 00	12 $ 00
Các lang và Chợ cộng-sở	»	3 . 00	3 . 50	3 . 20	»
Sáu tháng	3 00	3 . 50	4 . 00	3 . 80	6 . 00
Ba tháng	1 50	1 . 75	2 . 00	1 . 90	3 . 00
Một tháng	0 50	0 . 60	0 . 65	0 . 60	1 . 00

Les abonnements partent du 1er et du 15 de chaque mois

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61 63, Rue de Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM KẾ LỘC
Administrateur-gérant : NGUYỄN V. LUẬN

Adresse télégraphique
TRUNG BẮC-TÂN VĂN HANOI
TELEPHONE N° 150

DEPOT LEGAL
INDOCHINE
N.2706

ANNONCES
Decomptées à raison de 2 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m 055 de large.
Une seule insertion. . . . 0 $ 20 la ligne
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0 $ 12 la ligne
Réclame dans la 1re page. . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 la ligne
On traite à forfait pour les contrats importants

Cái căn-nguyên tệ hại của đảng-hội mình

Người mình có một cái tật xấu chung là cái tính hiếu danh và vụ lợi, hiếu danh mà không hiếu danh thực, chỉ hiếu danh hư, vụ lợi mà không vụ lợi to, chỉ vụ lợi nhỏ, một trăm điều tệ hại trong xã-hội đều bởi đó mà sinh ra, học-phong đổi bại, thực-nghiệp kém hèn, cho đến trăm nghề nghìn nghiệp cái gì cũng vì thế mà không tiến-bộ kịp người; ấy hội đảng mình sở dĩ có nhiều điều tệ hại như đã kể trên kia cũng vì một cái tính xấu đó sinh ra cả.

Ôi! hiếu danh, vụ lợi vẫn là cái tâm-lý phổ-thông của loài người mà chính là cái động-lực tiến-hóa của xã hội. Nước nào cũng vậy, đời nào cũng vậy, cũng vì người ta có cái lòng danh-dự mới chịu ganh tài đua trí mà lập nên những sự-nghiệp phi-thường, lại vì người ta có cái lòng tự lợi mới chịu cố công cùng sức mà làm nên những cơ đồ giàu-thịnh: nói ngay như đảng hội ở các nước bên Âu Mỹ, những nhà lãnh-tụ các chính-đảng, chủ-trương các đoàn-thể toàn là những tay vĩ-nhân kỳ-sĩ nhiệt-thành hăng hái về công danh, những đảng viên cũng đều vì cái tôn-chỉ hội, cái công-việc hội thật có lợi cho mình mới ghi tên vào sổ hội; nói tóm lại cũng là vì có danh có lợi mới có người chịu ra công tổ-chức, mới có người chịu hết sức tán thành mà hội-đảng mới thành lập được vững vàng, duy trì được lâu dài, khoáng trương được to tát, cái chủ-nghĩa của hội mình đạt được tới cái mục-đích tối cao, ấy tức là cái danh thiên-thu bất-hủ của người ta ở đấy; có danh thì tất là có lợi, chứ không phải cứ tảo xén của hội; bòn rút của hội, có ngay được đồng ra đồng vào mà ăn trắng mặc trơn, mà lên xe xuống ngựa, mà nay một chầu mai một tiệc, xé mấm có hòng mút tay được một thì mới là lợi đâu.

Người mình thì không thế; cái danh của mình hiếu là cái danh ông nọ bà kia, cái lợi của mình vụ là cái lợi thấy đâu xâu đấy; dở chẳng đời thì chớ, nước chẳng nước thì dừng, biết thế nào là công, biết thế nào là nghiệp, người ta là ông Hán ông Thị, bệ vệ chững-chàng thì ta cũng phải cố làm sao cho được là ông Hán ông Thị, người ta có cuống tim cuống diều, vẻ vang rực rỡ thì ta cũng phải cố làm sao được có cuống tim cuống diều, ta liệu chiều gió mà phất cờ, người ta cải-lương được phẩm hàm thì ta dại gì lại chẳng cải-lương, người ta xuất bản sách được hội-tình thì ta dại gì lại chẳng xuất-bản sách, nay lại thấy người ta dựng hội này lập hội khác mà cũng được phẩm hàm hội-tình kia đấy thì ta dại gì chẳng cũng sáng khởi, cũng tổ-chức lấy một hội cho mau; ấy cái lòng hiếu danh của người mình về sự lập hội đảng như thế: mà cái lòng vụ lợi lại càng đáng ghét đáng giận hơn, cái gì là cái lợi lớn, cái gì là cái lợi xa, cái lợi lớn nhưng không phải cái lợi ta được hưởng một mình, cái lợi xa nhưng không phải cái lợi ta thấy ngay trước mắt, đừng vào chỗ nào, đối với việc gì, ta cũng phải tính cho có lợi ngay mà được phần lợi hơn mới thích, vẫn biết vốn hội môn, quĩ hội rỗng thì hội còn phát đạt được làm sao, còn đứng vững được thế nào, nhưng hội không phát đạt, không đứng vững là cái hại chung cả hàng bao nhiêu người chứ có hại gì ta, mà ta gặp được cơ-hội tốt, dùng được cái thủ đoạn khéo, ăn bớt ăn thớ của hội được đồng nào là lợi cho ta đồng nấy, hội dù không phát đạt hay đến không đứng vững được nữa thì hầu-bao ta cũng đã nịch chặt rồi, cần gì. Lập hội mà vì một cái danh như thế, vì một cái lợi như thế thì dẫu xương lên cái tôn-chỉ cao quí đến thế nào, bẫy ra những công-việc chính đáng đến thế nào cũng chẳng qua là một cái đường ngang ngõ tắt để cho họ mói-cầu lấy cái danh vị hão-huyền của họ mà thôi, chẳng qua là cái khóe buôn cạnh bán để họ mưu đồ lấy cái lợi quyền nhỏ mọn của họ mà thôi; đến lúc mà cái danh cái lợi của họ đã được sở cầu như ý, sở nguyện tùng tâm rồi thì tôn-chỉ hội thế nào họ mặc thây, công việc hội thế nào họ chối-kệ, họ có kể gì quán-triệt hay chẳng quán-triệt, tiến hành hay chẳng tiến hành, mà mong công việc hội được tiến bành, tôn-chỉ hội được quán-triệt: chỉ ngậm ngùi cay đắng cho những người thụ-động, hiền lành phác thực, theo cái tôn chỉ cao quí của hội, ham cái công việc chính đáng của hội mà đã phải bao công tốn của, làm hi-sinh cho cái lòng tham-dục của họ được thạ hỗ sĩ-diện. mặc sức tiêu sài, mà một trăm cái hội, cái nào tuyên bố chủ-nghĩa cũng như thánh như thần, cũng dít cua dọc vang trời, vạn-tuế hô rậy đất, cũng tiệc khánh thành thập phần long-trọng, cũng đại hội-đồng cực kỳ trang nghiêm, mà rút lại chỉ nghe nói ông này được về cái công dựng hội nọ cái hàn-lâm. . ., ông kia được về cái công lập hội ấy cái hội tinh. . . . . anh này vớ của hội nọ đến mấy ngàn đồng, anh kia kiếm của hội ấy đến hàng ngàn đồng mà dân-hội thì dần dần giải-tán, thương-hội thì dần dần phá sản, kẻ kêu tức mình về hội, người kêu khốn khổ về hội; cái lợi-khí làm nên dân khôn nước mạnh ở bên các nước Âu Mỹ là hội-đảng không khỏi thành ra một cái quái-vật nhọc người phi của khuấy rối xã-hội ở nước mình, tức không?

UYÊN TOÀN.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 5 Septembre 1928

Quan Herriot tại Genève

Quan Herriot diễn thuyết tại đại hội-đồng hội Vạn-quốc có nói ngài ưng việc đặt các cuộc trọng tài, nhưng ngài nói cái vấn-đề bảo-hộ bình an và cái vấn đề thanh giảm quân-bị có quan hệ mật thiết với nhau, vấn-đề này có giải quyết xong mới mong giải quyết vấn-đề kia được. Ngài ưng việc đề Vạn-quốc chủ-trương đặt một cuộc hợp đồng thanh giảm quân bị. Còn như nước Đức và nước Nga, thì khi nào hai nước ấy thi hành xong các điều khoản quốc tế, mới có thể cho vào hội Vạn-quốc được.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 4 Septembre 1928

Tại hội Vạn-quốc

Ngày hôm qua các viên chánh phái-bộ hội nghị với nhau. Các viên đại-biểu Pháp Anh gặp nhau tại kỳ đại-hội-đồng và ở bữa cơm trưa của thành-phố Genève khoản đãi các phái-viên. Buổi trưa quan Herriot nói chuyện với các phái-viên nước Bỉ, và các phái-viên của các nước về cuộc tiêu đồng-minh. Đoạn ngài nói chuyện với các phái-viên nước Pháp.

Quan Herriot có bày tỏ ý-kiến của ngài với các đại-biểu báo-quan. Ngài có nói cái vấn-đề thanh giảm quân bị phải tùy tòng với cái vấn-đề bảo-hộ bình-an. Nước Pháp cũng sẵn lòng ưng thuận việc đặt các cuộc trọng-tài tiếp theo các khoản bảo-chứng chắc chắn mới được.

Quan Macdonald diễn-thuyết có nói: Hội Vạn-quốc muốn có đủ thế-lực thì phải cho tất cả các nước vào hội mới được. Nay phải ấn-định các thể-lệ về việc buôn bán khí-giới, nhưng cái gốc sự bình-an là ở việc đặt các cuộc trọng-tài. Vậy hội Vạn-quốc phải dùng cái thế lực của mình làm cho các nước ưng-thuận đặt các cuộc trọng-tài để bảo-vệ cho công-lý và bênh-vực cái quyền lợi của các nước.

Tại hội-đồng Bồi thường

Hội-đồng bồi-thường đã cử M. Seymour Parker Gilbert là phát ngân tổng ủy viên.

Nước Đức với việc lao-động

Bộ Lao-động nói rằng nước Đức sẵn lòng ưng-chuẩn bản giao ước Washington về việc một ngày làm việc tám giờ, miễn là trong giao ước có một khoản định rằng hễ nước Đức có xảy ra những việc nguy cấp cho vận-mệnh nước Đức, thì nước Đức được tạm đình thi hành giao-ước ấy, thì nước Đức ưng thuận.

Nước Đức với chánh-phủ Xô-viết

Hôi dầu-hỏa nước Đức, và chánh-phủ Xô viết ký với nhau một bản giao ước quan-trọng về việc dầu hỏa.

Việc trong hạt trú binh

Từ ngày 9 Septembre này, các quan Pháp-Bỉ không thu thuế quan-thuế ở hạt Dusseldorf nữa.

Hoa-kỳ với việc bồi thường

M. Young đã tới Berlin. Ông nói nếu các nước Đồng-minh có họp ý nhau, và Đồng-minh với nước Đức có hòa hiếu thì cái chương-trình Dawes mới thi-hành được. Ông nói kỳ nộp tiền thứ nhất nước Đức đã đúng hẹn

Quan Herriot tại Genève

Quan Herriot có đặt tiệc mới phái-bộ Pháp cùng mấy quan chánh phái-bộ các nước.

VẦN UYÊN

Nhớ bạn Hương giang

Cạnh khuya trăng đợi đầu cành,
Sương sa mờ mịt vắng tanh cảnh trời.
Dòng nước chảy hoa trôi man mác,
Đám cỏ tàn để hát ni-non.

Nghiêng mình đứng tựa bao-lơn,
Nhìn xem phong cảnh mà hồn vẩn vơ.
Cố-nhân hỡi! bây giờ đâu tá?
Thôi thôi đã mắc bã lợi-danh.

Hương-giang cảnh cũ hữu-tình,
Cho ai gặp bước vấn-trình mà chi.
Nghĩ đến chữ phân-ly mà giận,
Mếch lòng riêng vơ vẩn hồn thơ.

Phòng không im phẳng lặng tờ,
Giờ vào ăn sách đọc tho viển-hoài.
Nhác trông ảnh kia ai đứng đó,
Mỉm cười miệng mẫu ngỏ lời chi
Nói gì sao chẳng nói đi,
Cứ nhìn ta lại đứng ỳ sao nên?
Bàn hờ-hững treo bên tấm vách,
Mà cố-nhân sa cách cùng ai?

Cùng ai dạo khúc cầm đài,
Đường tơ khoan nhặt có vui về tình.
Bây giờ một mình ai đấy,
Nước đổ đen hành lấu làm sao?
Dấu xưa nọ gốc cây đào,
Bao phen thưởng thức thấp cao cuộc cờ.
Thôi trăng đã tà tà bóng xế, [cờ...
Nỗi buồn riêng bao kể cho người.
Cảm tình viết một hai lời,
Nhắn tin chim nhạn gửi người Hương giang.
Hữu tình ta biết cho ta! [xa.

Trần-văn-Quế.

BỆNH PHÙ VÌ ĐÂU MÀ SINH RA?

Đã lâu nay các nhà y-học nghiệm ra rằng bệnh phù là bởi người ta ăn gạo giã trắng quá mất hết cả cái tinh ở ngoài mà sinh ra, nhưng có lẽ bệnh phù còn có nguyên-nhân khác nữa, chứ không phải chỉ vì cái nguyên nhân ấy mà thôi. Đại khái như mới đây bác-sĩ Blacklock khảo sát về những tội nhân bị giam ở nhà giam Trectown (Sierra Leone) lại nghiệm thấy trong những tội-nhân bị bệnh phù, phần nhiều là những người dùng làm nghề thợ may. Vậy thì mà xét trong 100 tội-nhân dùng làm thợ may có tới 15 người sức lực yếu đuối hơn các tội-nhân làm nghề khác, mà những người đó g làm nghề ấy thường không có dịp thao luyện như những người khác. Xem việc ấy thì biết ít thao luyện cũng là một cái nguyên-nhân để khiến sinh ra bệnh phù vậy.

Bác-sĩ lại nghiệm ra những tội nhân làm nghề thợ may, một nửa ngày tùi may và, còn một nửa ngày đi đập đá, phần nhiều được mạnh khỏe hơn, và ít khi mắc phải bệnh phù.

Sau bác sĩ lại nghiệm về loài gà. Bác-sĩ nuôi một đàn gà bằng gạo giã thật trắng nhưng một nửa thì nhốt vào một nơi chật hẹp không sao vận-động được, còn một nửa thì để một nơi rộng rãi, được tha hồ tự-do đi lại, thì thấy nửa sau này ít mắc phải bệnh phù cần loài gà hơn là nửa kia.

Vậy ta muốn tránh bệnh phù chẳng những là phải kiêng cơm gạo giã trắng quá mất tinh gạo, nhưng lại còn phải vận động thao-luyện cho điều hòa mới được

Tự do diễn đàn

Bàn rộng thêm vấn-đề trị thủy tại Bắc-kỳ

Năm nào cũng vậy, cứ đến mùa nước to làm cho đê tỉnh nọ sạt, đê tỉnh kia vỡ, mà đê tỉnh nào vỡ làm cho dân sự tỉnh ấy thực là khổ sở, nào là đói, nào là nhà cửa trôi nổi, người không chỗ nương thân, nhất là tế con và những đàn-bà có mang sắp đến ngày sinh nở lại khổ sở kể sao cho xiết.

Bảo rằng làm sao từ xưa không hay vỡ đê mà trong khoảng 15 năm nay không mấy năm là thoát khỏi nạn vỡ đê, không tỉnh nọ tất tỉnh kia chịu chẳng khỏne.

Có phải mấy năm nay mưa nhiều hơn xưa không? Có phải nước các ngòn sông bên Tàu bây giờ chảy sang nhiều hơn khi xưa không? Có lẽ không phải. Hay là trong khoảng vài mươi năm nay trên rừng phá nhiều lắm, phần thì chặt gỗ làm việc công nghệ, phần thì đốt rừng mà không giồng thay cây vào? Hay là vì năm nào cũng tăng phụ mỗi đê ra và lòng sông thì bồi mà hai bên vỏ sông cạnh chân đê nằm nào cũng bồi lên nhiều hơn? Hay là những cửa sông mỗi ngày bồi cao và nông hẹp lại làm cho ngọn nước các sông tiêu thoát rất chậm, như vậy có lẽ đúng hơn.

Vì rằng các rừng về thượng-du bây giờ chặt phá đi nhiều mà không giồng thay vào, nên ngọn nước vỏ tỉnh chảy về rất mạnh hơn xưa mà các cửa sông thì bồi cao và nông hẹp lại, làm cho ngọn nước các ấy chậm bớt đi, đã chảy chậm tất nhiên nước phải ở to lên, mà đê năm nào cũng tăng phụ, đất mới chưa liền với đất cũ, đê không lấy gì làm chắc, lòng sông cũng bồi it nhiều, nhất là ba bên bờ sông sẵn chân đê lại bồi cao hơn mà mé trong đê thì không, thành ra yếu sức, nước sông lên mấp mé mặt đê, sóng đánh vỗ mạnh, đê nào mà chẳng phải vỡ

Có nên đê đê mà cứ năm nào cũng trích ra một số tiền để chi dụng việc tăng phụ đê điều. Trực không nói. Vì trong khoảng độ 50 năm nữa các đê tăng phụ lên đến độ bao nhiêu thước tây mà thành phố Hanoi có lẽ cũng phải đắp đê bao bọc lấy hay sao?

Vậy chỉ có cách phá đê là hơn cả, tôi xin bày tỏ sau này: 1· Phải giồng thay cây lại ngay những rừng đầu bị và bị tàn phá. 2· Tùy từng tỉnh và tùy từng địa hạt mà phá bằng những đê không hay để đến hoặc những địa hạt không thể phá bỏ được thì mở nhiều cống có cửa cho nước chảy vào đồng.

Tỉnh Phú-thọ, Vĩnh-yên, Phúc-yên và Sơn-tây là những tỉnh cao hơn các tỉnh khác có thể bắt đầu phá đê trước được, nếu đê nào phải dùng đề đi lại thì mở rõ nhiều cống có cửa, đến mùa nước mỡ bắt các cửa cống ra cho nước chảy vào đồng, phá sa bồi cao ruộng làm cho tỉ ruộng lên, chỉ trong ba bốn năm phù sa có thể bồi được bốn năm thước ta. Cứ cách ấy rồi dần dần làm đến các tỉnh trung châu, địa hạt nào thấp lắm, đào thêm sông con có cửa đê nước chảy đi hay là hãm lại, nếu nước ngập lâu thì mở cửa sông con cho chảy ra các địa hạt khác thấp hơn và các địa hạt ấy sẽ cho nước chảy ra một cái sông đào lớn. Cái sông đào này phải tìm địa thế mà đào cho chảy ra một ngành hay chỉ sông nào tiêu thoát ra bể.

3· Đào sâu và rộng lòng sông Hắc-giang (Đáy) bắt đầu từ cầu Phùng cứ ấy qua Hà-đông, Phủ-lý xuống Ninh-bình ra cửa Đáy, cửa Đáy cũng phải đào rộng và sâu xuống, sông Nhị-hà chảy qua Nam-định ra cửa Ba-lạt, cửa Ba-lạt cũng phải khai sâu và rộng ra

Như vậy nước sông Chảy, sông Gâm chảy về Lô-giang với Hắc-giang chảy về sông Nhị-hà đến khỏi tỉnh Sơn-tây độ 20 km. để chia sức mạnh đi ra liều lắm rồi.

Trên này là nói về sông Nhị-hà, sau đây xin nói về sông Thái-bình, tại Phả-lại nước sông hương, sông Cầu, sông Lục-nam và sông Luộng chảy vào sông Thái-bình, thành ra sông Thái bình phải chứa nước rất nhiều mà các ngành và chi sông tiêu thoát ra bể thì bé cả nhưa là sông Kinh-chay, sông Kinh-môn, sông Hương, sông Vạn-úc. Vậy các chi và ngàn sông trên này và cửa Cấm, cửa Nam triệu, cửa Lạch-chay, cửa Văn-úc và cửa Thái-bình đều phải đào rộng và phải khai sâu cả, vì là những cửa sông lấy phải tiêu thoát nước của sông Thái-bình, sông Lục-nam, sông Thương, sông Cầu và sông Luộng.

Như vậy để các tỉnh trung-châu không phải đắp cao lên phụ to thêm ra mà cũng không phải đào lòng sông sâu xuống nữa, đỡ được bao nhiêu tiền phí-tổn.

Làm như vậy chắc cũng có phí tổn và thiệt hại như là sửa lại đường sá, đắp cao đường hỏa xa bị lụt ngập, phụ cấp cho dân nghèo đói, tiền phí-tổn phải đi dần đi nói cao hơn, bồi thường cho các tỉnh và tùy từng tỉnh mà giảm thuế cho bớt, năm nằm đầu về việc thiết hại nước sông chảy vào đồng. Rồi sau tiền bồi thường và tiền phụ cấp ấy không phải cấp nữa vì những tỉnh ấy phù sa đã chảy vào mấy năm giới phần thì cao lên, phần thì ruộng tốt tăng lên đến 50 %. Tôi nói đây chưa đủ lẽ, xin mình chúng ngay huyện Thanh-ba tỉnh Phú-thọ có chín tổng, sáu tổng thực trù phú, còn ba tổng vì có đê bao bọc, cho nên mấy ngàn mẫu ruộng mà phải 3000 mẫu không thể cày cấy gì được, vì không đủ nước và đất xấu lắm. Quan huyện Thanh-ba hồi năm 1923 có xin quan Công-sứ để cho cất đê bao bọc ba tổng ấy vỡ, từ khi đê cho cái đê ấy vỡ đến năm nay có nơi phù sa bồi được hai thước ta mà 3000 mẫu ruộng bây giờ cỏ cao gần mía, chỗ thấp có nước cày cấy được cả, không bỏ mẫu nào, mà sáu tổng kia cũng không thiệt hại gì mấy về đê cái đê vỡ.

Nếu số tiền làm cống có cửa, đào thêm sông con, đào thêm các sông chảy ra bể, tiền cấp cho những người nghèo khổ, tiền bồi thường các tỉnh mà có tổn hết nhiều cũng nữa sau sẽ liện tăng thuế ruộng thu làm hai vụ, ở các tỉnh đã khỏi bắt đầu trước, vì ruộng đã được nước phù-sa chảy vào, nhưng it ra cũng đỡ độ hẳy, tám năm, vì vài năm đầu cũng thiệt hại ít nhiều chưa được lợi ngay. Dân dần sẽ tăng đến những ruộng ở các tỉnh khác.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Nếu cứ tăng phụ mãi các đê mà không đào lòng sông sâu xuống, mà có đào lòng sông chẳng nữa rồi phù sa lại cứ bồi mãi, quanh quẩn thành một việc làm không bao giờ hết, mỗi ra tỉnh nào giữ không được đê đê vỡ thì thiệt hại cho tỉnh ấy nhiều lắm, có khi lụt lấy cả các tỉnh gần thấp hơn, và nhất là những vùng ở gần chỗ đê vỡ nước chảy xói vào trôi cả nhà cửa và hại hại đến cả tính mệnh người ta nữa.

Vấn đề trị-thủy này các quan phủ huyện lưu tâm nghiên cứu, khuyết điểm chỗ nào, sửa đổi chỗ ấy rồi để bẩm lên các quan tỉnh, thuyết lại cùng với các ông nghị-viên đồng thanh diễn dụ không bảo dân, sự lợi rất nhiều về sau và sự hại ít hay gần, về tỉnh cần chín phủ Bảo-hộ ở công ngay. Việc này nên các quan tỉnh, các quan phủ huyện, các ông nghị-viên và cần không tỉnh cầu chính-phủ Bảo-hộ thì không khi nào chính-phủ Bảo-hộ dám nhận lấy cái trách nhiệm mà làm. Việc gì cũng vậy đã có lợi tất có hại là lẽ tự nhiên, song phải trù tính thế nào cho lợi nhiều, hại ít là bởi tại người. Việc này làm tuy nhiều nỗi khó khăn, phí tổn kể có hàng triệu như có thể làm được mà lại lợi cho dân.

Làm như vậy chỉ trong 15 hay 20 năm là cùng, các đê sẽ có cố gắng, không phải làm cống dẫn thủy nhập điền nữa, mà các ruộng sâu các tỉnh đều có phù sa bồi cao mãi lên thành cánh đồng cũng cả làm cho dở sự lợi mà nguồn lợi tốt thêm lên bội phần, đến mùa nước các quan không phải trông nom đê điều, các quan kỹ-sư lục-lộ các ông tham tá chuyên môn kiểm việc trị-thủy kể ông vất vả, các dân lăng phải canh gác không phải tốn gì mà cũng không phải lo đến việc giữ đê về đê nữa, vì đã bỏi trước rằng nước sẽ chảy dần dần vào đồng.

Hỡi các nhà trí-thức trong nước, cái vấn-đề trị-thủy là một cái vấn-đề khẩn thiết ngày nay, xin các ngài lưu tâm đến cho dân.

Tôi cũng là dân, mắt trông cái khốc hại về sự vỡ đê và lụt lội nên phải nói mấy lời trên này để các ngài lượng xét.

Dân không dính vỡ đê mong mỏi các ngài lắm thay! Các ngài nghĩ sao?

***

Mấy lời nói thêm. — Tôi cầm ơn ông Ng-như-Ngọc đã tự ngạt bỏ chữ « Công kích » tôi xin biểu đồng tình với ông.

Còn như đem bết tinh thần trí-não nghiên cứu tìm một phương-châm tri thủy cho quốc-dân tránh khỏi cái hại hàng năm thì bao giờ tôi cũng đồng tâm hợp ý với ông, song về ý-kiến của ông với của tôi không hợp nhau, nên tôi phải nói như vậy.

Ý-kiến của ông bàn là để duy-trì cho đê sự hại, như đê tỉnh nào bị vỡ, dân tỉnh ấy khổ sở kể sao cho xiết mà tỉnh ấy của tôi là cố làm cho tuyệt hẳn cái hại vỡ đê đi về sau này, con cháu mình không bao giờ trông thấy sự vỡ đê và cái khốc hại như tỉnh Hưng-yên bây giờ nữa.

Tại làm sao dân tỉnh nào bị vỡ đê phải chịu bao nhiêu nỗi khổ sở mà dân tỉnh khác không bị vỡ đê được sung sướng là nhường nào. Bảo rằng dân tỉnh nào không bị đê vỡ, phải quyên tiền, giáp tre cắm kè, nhân khẩu cho tỉnh ấy thực chưa đủ lẽ. Việc tôi bàn là ý tôi nói toàn cả xứ Bắc-kỳ đều phải chịu cùng sự hại vì đê, chứ không nên để riêng cho một tỉnh nào, mà sự hại ấy so sánh với công việc làm vĩ-đại như vậy có thể gọi là cái hại tạm thời được.

Còn việc đào sông chẳng ra bề, tôi nói đại ý như vậy, còn định đào từ đâu đến đâu và tiền hoàn cho địa-chủ, tiền phí tổn phòng nước là bao nhiêu triệu không phải tự nhà báo luận, đã có các nhà giám-định tức là các quan kỹ-sư kiểu lộ, kỹ-sư công-chính và các quan Tây Nam đầu tỉnh vậy.

Cứ tính trong khoảng 15 năm nay, tiền tăng phụ đê, tiền hàn khẩu các chỗ đê vỡ, tiền đắp lại tàn đê những chỗ vỡ, tiền lương phụ cấp và lộ phí các quan kỹ-sư lục-lộ, các ông tham-tá chuyên môn kiểm việc trị thủy cũng kể đã có hàng triệu rồi. Tôi thiết tưởng rằng nếu chính-phủ Bảo-hộ đã trù-tính định làm việc gì hoặc nhiều hay ít, ắt là tính thấy số tiền ấy để thực hành, cứ quốc dân không phải tìm số tiền ấy, chỉ phải sẵn lòng tai mà « dạ » một tiếng thôi. « Dạ » mà ích quốc, lợi dân cho cả Đông-pháp này thì quốc-dân « dạ » mãi được.

Tôi còn phảng phất nhớ rằng đã 20 năm nay chính-phủ Bảo-hộ có hỏi ý kiến các quan rằng nên để đê hay nên phá đê. Các quan có ngài nói rằng nên để, ngài nói nên phá, lại có ngài nói rằng: « Vì nếu để có ích tiền bất khả nếu để, ký nữa để chi hậu bất khả vô đê » mà ngày nay quan kỹ-sư kiểu lộ trông nom việc trị thủy được ít nhiều chịu nổi được sức mạnh của nước (ancune digue n'est exemple de rupture sous la pression des eaux). Cứ như lời các ngài nói trên này thì việc đê hay phá đê xin để quốc-dân giải quyết; còn tôi ở ý của tôi nghĩ rằng: Nên còn có đê, thì còn có cái hại vỡ đê, không bao giờ tuyệt hẳn đi được.

Lê-thanh-Giai

Tin Saigon

Ô-tô rơi xuống suối

Chiếc ô-tô chở thư từ Châu-đốc đi Takeo đi đến làng Tỉnh-biên thì bị rơi xuống suối. vì chỗ đó người ta xẻ đường mà không biết. Nghe đâu mấy người làm ru ngủ đó xẻ vững để thảo bớt nước đi. Xe ấy chưa lôi lên được có lẽ nước suối chảy xiết thì trôi đi mất.

Dựng tượng ông Trương-vĩnh-Ký

Quan Toàn-quyền có cùng riêng 1.0 đồng về việc dựng tượng ông Pétrus Trương-vĩnh-Ký. Ngài đã giao cho hội-đồng tổ-chức việc ấy.

Người Trung-hoa thương mến nhau

Số tiền của các người Hoa-kiều tại Saigon và Chợ-lớn quyên giúp người đồng-bang bị lụt ở Quảng-đông và Phúc-kiến có trong mấy bữa mà được tới 3 vạn 7 nghìn 56 đồng.

Tin Cao mên

Các quan Cầm đều mắc vào việc đánh bạc

Theo như báo *Avenir du Tonkin* thì tại Puom-penh vừa bắt được mấy viên chức trong ngạch cảnh-sát cai vào việc đong từng các sòng gà bạc. Bởi vậy quan Dự-thẩm vừa cho trát bắt M. Plagne là chánh-cẩm Pnom-Penh, ngày xưa có làm cẩm ở Hà-nội và Hải-phòng. Ông này đã phải đình chức ngay và bỏ ông Duion thế chân.

VIỆC HANOI

Thuốc - tiết

7 giờ 30 đê
15 giờ 34 đê

Lịch ngày mai

Dương-lịch

Chủ-nhật, 7 Septembre 1924
18e D. ap Pentecôte

Âm-lịch

Mồng 9 tháng tám năm Giáp-tí
Ngày Kỷ sửu
Hành Hỏa, Sao Phòng Trực Chấp
Kị: Phá-khoán, Quan-hệ.
Nghi: Bộ trốc, Điền-liệp, Tải-chông, Nạp-súc

Ngày kia

Dương-lịch

Thứ hai, 8 Septembre 1924
Nativité de la S. V.

Âm-lịch

Mồng 10 tháng tám năm Giáp-tí
Ngày Canh-dần
Hành Mộc, Sao Tâm, Trực Chấp
Kỵ: Kinh-lạc, Tế-tự.
Bạch-hổ
Hội trợi trên (sở-non)

Giá thóc gạo

Gạo tàng nhất, một tạ.		10 4 67
—	nhì —	10 25
—	ba. —	9 80
Thóc.		6 20
Ngô		6 50

Giá gạo. — Kể từ ngày 6 Septembre 1924, giá gạo ở kho Nhà-nước định là 10 00

Tin đường-xá. Đường số 3 nay các xe có đã đi lại được từ Hanoi lên Thái-nguyên đến kilomètre 108 và từ phía trên kilomètre 109 đến Bắc-kạn.

Lễ kỷ niệm cụ Nguyễn-Du. — Xin nhắc lại lễ kỷ-niệm cụ Nguyễn-Du là vào ngày thứ hai 8 septembre này (mồng 10 tháng 8), đúng 9 giờ tối. Hội Khai-trí có lời kính-cáo các hội-viên cùng gia-quyến, tối hôm ấy đến sớm một chút cho có chỗ. Lễ kỷ-niệm này là lần thứ nhất, muốn cho cả quốc-dân tỏ lòng thờ kính một bậc danh-sĩ nước nhà, các quí-ông quí-bà trong thành-phố có chiếc cỗ đến, hội cũng xin hoan-nghênh cả.

Chương-trình lễ kỷ niệm như sau này:

1° Ông Phạm-Quỳnh thay lời ban Văn-học hội Khai-trí diễn-thuyết về mục-đích cuộc kỷ niệm.

2° Ông Phạm-Quỳnh diễn-thuyết về truyện *Kiều* bằng tiếng Pháp (cho các hội-viên Tây nghe).

3 Ông Trần-trọng-Kim diễn thuyết bằng tiếng Việt nam về « lịch-sử cụ Tiên-Điền ».

4° Kép Thịnh và đào Tuất ở rạp San-nhiên-Đài ngâm *Kiều*.

5 Á-đào hát một bài ca kỷ-niệm của ông tổ Nguyễn-đình-Phục.

Cách mỗi hồi, có các hội-viên hội nhạc « Tiếng lạc » đánh dàn thổi sáo.

Hội Khai-trí lại cẩn.

Chương-trình ngày rội Đình-chiến. Tuần lễ sau thì ban hội-đồng khánh-tiết sẽ họp tại tòa Đốc-lý để quyết định về các chương-trình ngày hội Đình-chiến tháng một này thế nào. Nghe đâu lại có cả một cuộc thi xe ngựa nữa, nhưng chưa có gì là nhất định.

Lệ đi đường. — Quan chánh Cẩm vừa mới thông tư cho các viên chức ở dưới quyền ngài nhắc lại mấy điều trong luật đi đường về lệ thắp đèn đi đêm và lệ rẽ ở các đường phố.

Đường xe lửa Vân-nam. Đường xe lửa từ Vân-nam đến Hokéou đã đi lại được như thường không phải sang xe nữa.

NÊN HỎI NGAY Ở ĐÂY!

Từ khi bản-hiệu dọn đến *nhà số 53 bis, phố Henri d'Orléans* (ngay ngã Trạm thẳng ra); vì có xưởng thợ rộng rãi, công việc mở mang cho nên cần dùng thêm nhiều người hai người thợ, như thợ điện tam khí, thợ nhôm, thợ đồng. Vậy ai sinh nghề thì xin hỏi ngay ở số nhà 53 bis, phố Henri d'Orléans.

HOÀNG-XUÂN-LAN
Chủ hiệu đúc-đồng (Fonderie Tonkinoise)
Hanoi

Quan Đốc-to Bi-cô-man

Y-khoa tiến-sĩ

Chữa các chứng bệnh đàn bà, đàn bà con gái, các chứng khí hư, các bệnh sốt thường, cảm và ngã nước, các bệnh lậu, giang-mai, tê, đau mắt, các chứng sài trẻ con.

Phòng khám bệnh chính tại phố hàng Gió, nhà số 53, Hanoi, dây nói 314

Có Đốc-tơ có ở nhà cho người đề người ốm nằm, ai cần tới bảo. 3007

Trường nữ-học phố Hàm-long

Trường nữ-học phố Hàm-long không ưng đổi ra phố Lò-đúc mà cả các giáo chức ở trường ấy cũng thuyên chuyển đi nhiều. Trước vụ nghỉ hè thì cô Ng-thị-Yến đổi lên Tuyên-quang. Đến ngày khai trường thì bà đốc Gonet-tard sẽ về Pháp nghỉ, hiện đã có bà đốc Changeant đến thay.

M. Phạm-văn-Thư đổi ra trường hàng Kèn (Jauréguiberry) có Mme Ng-thế Hợi ở Cao-bằng về thay.

Cô Lê-thị-Chung đổi vào trường Nữ sư-phạm, có cô Ng-thị-Sâm ở Sơn-tây về thay.

Mme Trịnh-thị-Thuận xin nghỉ một năm có cô giáo Hy về thay.

Vấn-đề xe tay ở thành-phố — Ban hội-đồng xét về vấn-đề xe tay ở thành-phố đã định rằng các nhà trong xe được tùy ý muốn cho chạy bao nhiêu cũng được, số xe không có hạn chế, nhưng xe phải làm theo một cái kiểu riêng do Hội-đồng định, không được nặng quá nỗi nọ quá, mà phải làm cho rõ lối sự. Cái kiểu xe ở Hanoi bây giờ thì nặng quá, có cái đến non 90 cân tây, mà kiểu xe theo như ở Saigon thì lại nhẹ quá có cái chưa đầy 50 cân. Những xe cũ nặng đang còn lại bây giờ thì cho chạy trong 30 tháng nữa sẽ phải theo như kiểu mới.

Theo như kiểu mới thì trong lòng xe, chỗ đệm ngồi, chỗ tựa đựa và hai bên đựa tay phải làm cho êm, vải lợp mui và áo tơi, cánh gà đều phải làm bằng vải dày, không thấm nước được, vân vân. Nói tóm lại là phải hợp phép vệ-sinh mà lại phải rõ lịch-sự.

Ấy là nói xe cao-su, còn xe sắt thì thế nào?

Tòa án Đại-hình. — Tòa Đại-hình về vụ thứ ba năm 1924 đã họp sáng hôm nay, hồi những tên can phạm một lần sau cùng và chiều hôm nay hồi 3 giờ đã rút thăm lấy bốn ông bồi-thẩm ta, thì trúng tên những ông sau này:

Bồi thẩm thực thụ. — MM. Đỗ-văn-Điển thâu-khoán ở Phú-thọ, Thạch quang-Tiến nguyên nghị-viên.

Bồi thẩm dự-khuyết. — MM. Lê-bá-Tư nghị-viên Hải-dương, Ng-văn-Thu chánh-tổng Bắc-giang.

Việc tuyển quan lại. Nghe nói quan Học-chính tổng-thanh vừa mới thương-thuyết với quan Toàn-quyền từ nay trở đi, chức tri-huyện, không những tuyển theo lệ cũ là mỗi năm có một lần kỳ bổ và lệ đặc cách bổ hai người mà lại tuyển cả trong số học-sinh trường cao-đẳng Pháp chính nữa.

Như vậy thì ban Pháp-chính này lại phải sửa đổi lại như trường Uyên-bác trong Kinh vậy.

Giấy bạc giả không bao giờ hết. — Theo như tin ở Paris-ký vừa gửi lên thì ngày hôm qua sở Mật-thám có phái người về khám tại làng Thạch-lỗ huyện Than-liêm bắt được một bọn làm giấy bạc giả và tịch-ký được cả vật liệu làm giấy ấy cùng một cuộn giấy 5 đồng đã in rồi.

Sách mới nên xem. — Đó là một cuốn sách mới nói về truyện Cụ Nguyễn-Du mà trong số báo hôm qua bản quán đã có giới thiệu để độc-giả biết. Nay lại tiếp được bài của ông Nghê Ngô-đức-Kế, xin đăng ra sau này. — Ông Phan-sĩ-Bảng cùng ông Lê-Thước mới xuất-bản quyển truyện cụ Nguyễn-Du là người làm truyện quốc-âm Thúy-Kiều. Sách này biên chép hương-quan gia-thế và sự duyệt-lịch của cụ Nguyễn-Du, lại sưu tập được nhiều bài thơ văn quốc-âm thơ chữ Hán của cụ mà lâu nay đi lạc chưa ai được xem, đều là những bài rất có giá-trị. Người nước ta kể trên người dưới phần nhiều đều làm đọc truyện Kiều, mà đều phải phục là một thứ thi-ca quốc-âm hay tuyệt, thế mà nhiều kẻ chỉ khen hay mà không hề tỉ tai làm, kể có hết là của cụ Nguyễn-Du, nhưng không hề biết cụ Nguyễn-Du là người thế nào. Đọc sách này thì biết cái danh-giá cụ Nguyễn-Du không phải chỉ tại cái tài làm văn hay, mà cốt tại đạo-đức nhân-phẩm, văn chương của cụ còn có nhiều sách nhiều bài, mà không phải chỉ tại bản truyện Kiều, truyện Kiều chỉ là một bài văn giải buồn của cụ mà thôi, chớ không phải cụ có ý đặt truyện Kiều để lại cho đến đời nay làm sách quốc-văn giáo-khoa cho lớp nam nữ thanh niên ta, và làm sách sư-phạm giảng nghĩa cho các đức văn-sĩ tân cựu ta, để làm bài thước chữa nhân-tâm thế-đạo đâu. Cụ Nguyễn-Du mà đáng kỷ-niệm là tại thế, bản sách này mà nên đọc là tại thế. Vả sách này nguyên là bài diễn-thuyết ở hội Quảng-trí trong Vinh ngày tháng hai tây năm nay, nay hội đem in bán, để lấy tiền mà thêm vào khoản tiền tu-tạo miếu và mộ cụ, thế thì ai hay đọc Kiều, hay xem truyện, cũng nên mỗi người mua một quyển để giúm cho hội làm việc nghĩa vậy.

Sách này bán tại các hàng sách Hà nội giá 0$30.

Ngô-đức-Kế

Bội tín Ng-v-Khoan tức Cu 42 tuổi và con trai là Ng-văn-Long cùng làm thợ bạc nhà ở phố hàng Bạc số 93 bị kiện là bội tín bốn lạng vàng giá 271 đồng của M. Hoàng-quang-Thiên chủ hiệu Tiến-xương cũng ở phố ấy số 91 thì nay đã phải bắt để xét hỏi.

Ăn cắp ngựa. — Tên Đinh-Chinh 43 tuổi, quán làng Nho-lâm tỉnh Hưng-yên và tên Ng-văn-Riệu 33 tuổi quán làng Linc-trì tỉnh Bắc-giang ăn cắp một con ngựa của M. de Monpezat ở Lục-nam, bèn chạy lên huyện Đ. ở Bắc-ninh đến phải bắt vào sở Mật-thám để xét hỏi.

Đánh nhau. — Lo-Hong 17 tuổi là người Trung-hoa ở ngõ Sầm-công số 2 đánh một người học-trò là Đặng-đình-Thuận ở phố hàng Vải đã phải bắt để xét hỏi.

Hội chợ Hanoi

Làm thử năm

Sẽ bắt đầu mở từ 30 Novembre đến 14 Décembre 1924.

PHÒNG - THĂM - BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương khoa đệ nhứ hạng Bắc-đẩu và tỉnh Nguyên chuyên về ngoại-khoa hội-viên Toulouse, Paris, Rabat, Casablanca Port-Said etc...

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mỗi và các thứ bệnh lận, bệnh giang mai

Giờ chẩn bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —

KHÁM BỆNH: Giá 5 đồng một lần

XIN GIẤY LÂM-CHỨNG: Giá 1 $ 00

Phòng khám bệnh tại ĐƯỜNG GIA LONG, 32, GIÁP ĐỐI SỐ 226

Một dịp quảng cáo cho các nhà mỹ nghệ. — Đến 23 novembre này hội Khai-trí bắt đầu mở cuộc đấu-xảo mỹ-nghệ lần thứ hai: Cuộc đấu-xảo này tưởng rất ích lợi cho các nhà mỹ-nghệ có đồ-đạc tinh-xảo, không những được vinh dự về lời khen giải thưởng mà thôi, lại được dịp quảng-cáo tốt, vì từ lâu mở cuộc đến khi tàn, mỗi ngày bao nhiêu người kiết đến đồ-đạc của mình chế-tạo, mà đã biết đến đồ-đạc của mình chế-tạo tất nhớ đến hiệu mình, nhờ thế mà bán được chạy, thu được nhiều lời, há không phải là cách quảng-cáo có công hiệu lắm ru?

Vậy các nhà mỹ-nghệ nên sửa-soạn từ giờ cho các đồ-đạc của mình được tinh xảo mà dự thi.

Ai muốn dự cuộc đấu xảo thì nên viết thư ngay cho ông thủ-thư hội Khai-trí phố hàng Trống, Hanoi.

Hội Khai-trí tiến-đức

Cuộc đấu-xảo mỹ-nghệ hội Khai-trí mở từ ngày 23 novembre 1924.

XIN CÁC QUÍ KHÁCH NẾM THỬ MÀ XEM!

Các thứ thuốc lá hiệu Coo Gà chưa cuốn và cuốn rồi, hạng mới chế (Fabrication nouvelle) của Đông-dương Yên-Thảo Công-Ty toàn bằng thuốc ngoại-quốc hảo hạng, theo cách vệ-sinh. Vừa nhẹ, vừa thơm, không rao rẻ, không nhức đầu. Thử một biết thực. 3697

Văn chuyện xóm dưới. — Đầu. Dọc ở xóm dưới (đường Huế) hôm nọ có đơn kiện Ng-xuân-Mậu là hà không chỉ tiền thì nay xin rút đơn ra vì nay một người bà con là Đ-giang-Giao đã nhận chi tiền ấy rồi

Một thằng kẻ cướp đã bị bắt rồi còn lấy dao đâm lính cảnh-sát. — Chiều hôm qua hồi 6 giờ 10, một người cảnh sát tên là Đặng-Hiến bắt được một thằng kẻ cướp-giật tên là Ngang ở Hà-dông đưa ra Hanoi, khi tới phố hàng Đồng thì nó lấy dao chém người cảnh-sát ấy và đâm mấy nhà vào dầu rồi nó lại lấy con dao nữa ở trong thùng một hàng gánh qua đường tự đâm cổ nó bị trọng thương. Cả người lính cảnh-sát và tên hung-thủ đều phải vào chữa tại nhà thương.

Muốn bán một cái xe kiểu «Tonneau» cỡ mui, có đóng sẵn cả ngựa. Đồ ngựa còn tốt lắm. Bánh cao-su còn mới. Giá 250 $ 00

Hỏi tại số nhà 61, đường Trang-thi (Rue Borgnis Desbordes) Hanoi. 3993

PHARMACIE FRANÇAISE & INDOCHINE

Pharmacie Montes

54, BOULEVARD HENRI RIVIÈRE, HANOI

DẦU-GAN-CÁ-VIÊN

(Capsules à base de foie de morue)

Hễ ngày uống bốn viên, sáng 2 viên, chiều 2 viên, trong khi ăn cơm.

Giá mỗi lọ: 0$90

Xe đụng nhau. — Sáng hôm qua hồi 6 giờ 15 có một cái xe chở sáu con lợn với một cái xe đạp do M. Ngba-Lim, là thư ký xe lửa Vân-nam ở bên Gia-lâm đi tới ngã tư phố hàng Đậu và đường bờ sông thì đụng phải nhau đổ cả.

Sáng sáng hôm qua hồi 11 giờ một cái xe nhà của ông Kách Duyệt-Ou ở hàng Lọng với cái xe bò của cai Tâm dụng phải nhau ở phố hàng Quạt.

Người không việc gì chỉ xe hỏng xoàng thôi.

Cũng sáng hôm qua hồi 9 giờ 30 tên Phạm-văn-Nhan kéo xe nhà đi qua hàng Than, bị một cái xe bò chở đất đụng phải bị thương ở đùi. Phải đem vào nhà thương buộc thuốc.

Hội Văn-hoa. — Bản-quán tiếp được bài sau này nhờ đăng báo:

Đến ngày chủ nhật 7 sep'embre 1924, hồi 8 giờ tối, tại hội quán hội Văn-hoa, số 19 đường cửa Đông (tức là ở trường Xã tế) sẽ có cuộc biện luận.

Hôm đó ông hội-viên Lê tiến-Sự sẽ nói về những lý-thuyết Tây-phương.

Xin kính mời các ngài hội-viên hôm đó đến đúng giờ để dự thính cho.

U. H. H.

Chữa đồ ăn cắp. — Ng-thị-Ba tức Mua, 36 tuổi, bán hàng lòng, nhà ở phố Phúc-kiến, số 64, bị trát quan dự-thẩm đòi, thì số Mật-thám đã cho đến bắt. Nhà mụ này bắt được chứa những quần áo ăn cắp, nghe đâu là của một ông hậu bị trộm ở Hà-đông đó trước.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Tại tòa án. — Phiên tòa ngày 4 tháng 4 septembre có xử việc Khách trả đánh bạc là quan trọng hơn cả.

Nguyên gần đây ở tòa Đốc-lý, sở Mật-thám Hanoi và Haiphong nhận được nhiều phong-văn tố giác việc đổ bác của Khách trả. Bởi vậy quan trên đã nhiều lần gọi bang-trưởng của họ lên phủ dụ rằng nếu khuyên người đồng bang đừng chơi cờ bạc nữa thì họ lại trả lời quả quyết rằng không có việc ấy bao giờ. Ấy thế mà các nơi vẫn nhận được giấy tố cáo luôn luôn nên số Mật thám bèn phải ngoài lại nhà số 27 phố Đông-châu bắt được quả tang 27 chiếu đang bốc lột nhau bằng thứ chơi phân tán. Cái nhà của các chủ dùng làm sòng bạc rất lịch sự và rất kín đáo để phòng bị khi đương xảy việc bắt bớ thì các chủ đứng mọi phương để làm trễ công việc cho con bạc tẩu thoát. Song vô phúc lần này các chủ chưa kịp giở trò gì nên bị bắt cả và tịch biên mất hơn trăm đồng tiền chiếu bạc.

Phiên tòa ngày thứ năm vừa rồi, chỉ có 15 chủ tại hầu kiện, còn 12 chủ vắng mặt, thì tòa xử cả nhà cái vắng mặt phải 6 tháng tù và hai nghìn quan tiền phạt, chủ hồ lý và chủ đứng gác mỗi chủ 6 tháng tù và 500 quan tiền phạt, 15 chủ con bạc mỗi chủ 15 ngày tù, nhưng được hưởng án treo và 200 quan tiền phạt. Còn 12 chủ con bạc không lại hầu kiện thì tòa phạt mỗi chủ 200 quan và 15 ngày tù không được hưởng án treo như các chủ kia.

Chủ có nhà được tha là vì chỉ biết cho thuê nhà, chứ người ở thuê nhà làm gì không can dự đến.

Nạn ô-tô — Vào hồi ba giờ chiều ngày thứ năm ở phố Strasboung có cái xe dan bị một chiếc ô-tô và phải thì người con gái tên là Ng-thị-Vân, 18 tuổi, nhà ở phố Đường cát dun xe phải thương ở hai chân.

Chiếc ô-tô ấy số T. 1.617 do tên Ng-Thực không có giấy cẩm lái.

Trẻ con lạc. — P sm-khắc-Liệu ở phố Khách số nhà 40 có đưa trình đứa con gái lên bốn tuổi chơi thơ-thẩn quanh ở của mà bị người bế đi mất tìm mãi cũng chưa thấy.

Mất trộm vải mui xe. — Giữa trưa ngày hôm qua nhà bà-đầm Leprêtre bị trộm bẻ cửa vào lấy mất hai cuộn vải mui xe đáng giá non 300 bạc. Người ta nói rằng cái trộm này có lẽ là trộm quen thì mới dám đường đi như thế và mới thông thạo đường lối của ngõ làm vậy.

Ở hiên bản sở Cẩm lại có nói một tấm vải mui xe của mấy tên gian-phi đi đến phố Clémenceau gặp lính tuần-cảnh thì chúng vứt xuống đường rồi tù tì chạy. Hay là vải của bà Leprêtre mất trộm đấy chăng, vì nhà ở phố Chavassieux sau phố Clémenceau cũng gần cả đấy.

Hiện tấm vải nhặt được ở phố Clémenceau vẫn còn để ở Cẩm.

HÀ-ĐÔNG

Nam-vỡ cái phòng chứa điện.

Chiều hôm kia, có một người, chẳng biết là lành hay điên, khi đi tới cái phòng chứa điện ở bên trong cổn Hà-đông thì liền đặt nón xuống đất, cứ sì-sụp đứng ngoài vái tràn vào phòng chứa điện đó. Tay thì vái, đầu thì gật, mà miệng thì cứ xuýt-xoa nam-vỡ-phật réo cả lên. Ai đi qua lại thấy thế cũng phải bật cười vỡ bụng. Những người ở phố Đầu-cầu tỉnh Hà-đông đổ xô vào xem, mà người ấy cũng cứ ra mặt khẳng khái mà vái mãi, nam-vỡ mãi, chẳng khác gì các mẹ các cô ở Hà-thành cứ tối tối đứng tranh nhau mà vái ở chỗ cái đèn cạnh nhà cho thuê ngay ở hàng Trống, đủ xe ngựa qua lại tới-tấp cũng chẳng cần vậy.

Nguyên là cái phòng chứa điện này, kiểu làm giống như cái miếu thờ của ta, trên lại có mấy chữ nho « *Dẫn điện phòng* » viết như bức hoành-phi ngay trước cửa, nên ý chừng người trên nhà trông ra miễn thờ thần thánh nào mới cổ mà vái, mà nam-vỡ để cầu phúc đó chăng? Giá có ông tiến-sự Điển ngồi trong đó thật, mà thấy thế, thì cũng phải bật cái điện cười đến vỡ bụng chứ chẳng không!

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào

TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo bình tự-nhiên in ra đây, chữ không như có mấy thứ thuốc về những bình lạ, làm trò-cười cho trẻ con và người có tri khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem kỹ và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

THUỐC MYSOL

Là thuốc chuyên trị bệnh lậu mới mắc hay đã kinh niên

Các thứ thuốc Santal không phải thứ nào dùng cũng được giống nhau đâu, vì tùy cái cách cất khéo hay vụng, mới có thể trong lắm hay trong vừa. Vậy người đau cần phải kén lấy thứ thuốc nhiều chất tốt, không có những chất vô ích và những chất hại.

Chỉ có thuốc MYSOL là có 100/100 thuốc santal nguyên chất mà thôi. Vậy trong các thứ thuốc santal chỉ có thuốc MYSOL bao giờ cũng được công-hiệu chắc chắn mà thôi.

Bệnh lậu mới mắc phải, thì thuốc Mysol trị bệnh chóng lắm.

Bệnh lậu kinh-niên, các thuốc trong khắp cõi Á-châu không kể, thì dùng thuốc Mysol cũng hơi trông thấy. Thuốc Mysol lại được một điều không làm đau thận, đau dạ dày như có thuốc Mysol là có tinh ấy.

Đau bệnh kinh-niên, thì phải dùng một thứ thuốc thật tốt, trừ bệnh đến tận gốc rễ.

Thuốc thật PARAT

Dùng rất tốt, Bản-hiệu không có thể đáng hàng nghìn bức thư cảm ơn, và khen ngợi của bản-hiệu đã tiếp được, song trong quyển sách con gái vào với lọ thuốc bản-hiệu có trích mấy bức thư. Xem bức thư ấy, thì rõ cái giá trị của hai thứ thuốc ấy, mà hai thứ thuốc ấy lại rẻ, vì

Thuốc MYSOL giá có 1 p. 25 và thuốc thật PARAT giá có 1 p. 10

*** Nên mua ngay ở hiệu bào chế CHASSAGNE 59, rue Paul-Bert Hanoi**

để chậm một ngày thì bệnh lại trở chứa thêm.

Ngày mùng 7 tháng năm, viên-hộ Khế-đình thứ ba, tên Nội-các phụng lệnh chế-cáo:

Chiếu nay đại được phòng của MONTÈS qui-công, có chế nên một thứ rượu bổ đã từng ngự dụng quá rất nhiều, đáng nên ghi chép lại, truyền lưu mãi mãi, thì phải sức cho quan phụ-chế-lấy để ở trong kho.

Khâm thử.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Lại nay chưa có ai đã dùng mà chê được! Giá nên rất rẻ: 2$25 một chai lớn; lại sản chai giờ lên sẽ trả lại không, xin theo nhiều ít.

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên hạ và tự-chơi cho vẽ-vời, lại kể những truyện hão-huyền, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giờ bán lại đắt quá, mà vẫn có được công-hiệu cần-thiết, chính người bản-xứ đã công-nhận.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Trang-tiền Bắc

HANOI

Bản-hiệu chưa có đại-lý ở tỉnh nào cả.

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi

MÁY NÓI số 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chân-song bằng xi-mo được nhiều giấy khen của Nha-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Quí-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

2045 MẬU-THỊNH kính cáo

NHÀ BA CHUÔNG

TỔNG LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Ông Vũ-tá-Thường hiện làm ở nhà ông cho ông Domart sau chỉ chuyên-viên hạng nhất về chế-đường học đường Paris đã mất năm nay. Ông Domart tự trông coi lấy việc chế thuốc, và thuốc chế bao giờ cũng rất cẩn-thận, nhờ sẽ thế mà hiệu báo-chế áy rất có tiếng.

Thuốc gửi đi xa cũng rất chóng. Ai muốn hỏi gì, hay hỏi điều gì cũng trả lời ngay.

Hội Trung-Bắc-kỳ nông-công-thương tương-tế. — Ngày chủ-nhật 7 septembre này, đúng lễ hội T. B. K. N. C. T. T. T. ở phủ Ứng-hòa làm đại lễ khánh-thành ở làng Hoàng-xá, song vì quan Chánh sứ Hà-đông Lachaud và quan Thiếu Hoàng đại-nhân bận ra hội-đồng tại phủ Thống-sứ, nên bản-hội đã định hoãn đến chủ-nhật ngày 14 septembre 1924 hồi 4 giờ chiều mới sửa-hành đại-lễ, có các quan tỉnh, phủ, các Quí-quan, Nam-quan và thân-hào Hanoi chứng kiến. Quan Chánh-sứ Lachaud sẽ làm chủ-tọa cho cuộc lễ. Sau khi lễ sẽ bàn tòa trị sự nhất-định. Bản-hội xin kính mời các hội-viên trong chi hội Ứng-hòa và các ngài trong phủ sẵn lòng yêu mến mục-đích và chủ-nghĩa bản-hội, xin cùng đến dự hội, từ nay ngài nào muốn vào hội, xin đến hỏi viên hội trưởng tạm-thời của chi hội là ông Cao-văn Cận ở làng Hoàng-xá.

Ng-huy Hợi hội-trưởng
T. B. K. N. C. T. T. T. lai cảo

NAM-ĐỊNH (Vụ-bản)

Nên chỉnh đốn lại việc tuần-phòng. — Trước đây ở phủ huyện Vụ-bản, nhờ có mấy ông tổ-c ức về việc tuần-phòng, nên trong phố đều được ninh tiếp, đến độ này không hiểu làm sao, phòng phố từ chức, quan trên đã mấy lần sức bàn người khác, mà vẫn chưa bàu được ai, mà xem ra các ông đứng lên tổ chức việc trước, hình như không ai quan tâm đến. Bởi vậy những quân gian-p i thừa cái dịp này mà những nhiễu cư dân, không mấy tối là không có nhà bị chúng cạy cửa và ném gạch. Hôi 8 giờ tối hôm 31 août, chúng lại ném gạch vào nhà M. Thạnh, người nhà biết đồ ra thì quân gian-phi nhảy xuống cái ruộng lúa gần nhà, người nhà hô-hoán lên hàng p ố đều đổ đến cả vậy khắp chung quanh ruộng lúa áy, thì quân gian phi, không cánh mà bay đâu nào. Gớm thay! giữa lúc hàng phố con đang thức, mà chúng dám tự-do hoành hành như thế thì ra chúng không còn kiêng sợ gì cả.

Ước ao bấy lời này đến tai quan trên sẽ nghiêm sức cho phố ấy chỉ h đốn lại việc tuần phòng cho được ninh thiếp như xưa thì thực là phúc cho dân cư lắm vậy.

Chết đuối. Hồi 2 giờ trưa hôm 1er septembre vừa rồi một đứa con gái tên là thị Sâu, lên 3 tuổi, con một người ở làng Bái-xuyên-thượng, tổng Đồng-đội, bị chết đuối. Duyên do việc ấy xảy ra, là vì cha nó đi vắng, chỉ có mẹ nó ở nhà lấy mắc đỗ thổi cơm, để con chơi ở sân, cạnh ao, nên nó sa xuống ao lúc nào không biết. Khi thổi cơm xong tìm con không thấy đâu, nên nghi tình xuống ao mò, thì ra nó đã chết từ bao giờ rồi, không tài nào cứu chữa được! Thương thay!

Những nhà ở gần ao chuôm, trong khi con cái chơi đùa cũng nên để ý trông nom mới được, chớ có coi thường. Bảo-Thái lai cảo

NINH-BÌNH

Tháng tám rồi còn cấy à! — Hạt Gia-viễn, Nho-quan, Gia-khánh, những ruộng thu-điền cưỡng-giá, năm nay bị nước sông Đáy tràn về và mấy trận mưa lũ rừng ngập mất sạch, sau khi lúa bị ngập các điền-gia tìm nơi cao hoặc vườn, sân rắc luôn ngay mạ, lòng nước còn lại cấy, nay nước cạn đến đâu họ lại nhổ mà cấy, nhưng cuối mùa mất rồi, cái hi-vọng kết-quả thật bấp-bênh lắm.

Hoàng-đình-Choang lai cảo

VIỆC KINH-ĐÔ

Thể lệ nuôi chó. — Sau khi đã hỏi ý kiến quan tuần-hiến sở Thú-y Trung-kỳ và viện Cơ-mật, quan Khâm-sứ Trung-kỳ đã ký nghị-định về thể lệ nuôi chó đại khái như sau này:

Trong địa-hạt thành-phố Tourane và tại kinh thành Huế, phàm giống chó nuôi phải đeo một cái vòng có khắc chữ ở trên một cái thẻ bằng kim chất để tên và chỗ ở người chủ.

Cái vòng và cái thẻ ấy có thể lấy một cái vòng dây thép đeo một cái mề đay mà thế vào cũng được.

Kể từ khi tuyên-bố nghị định này, hạn trong ba-mươi ngày thì các chủ phải sắm vòng mề đeo cho chó.

Cấm không được thả rông chó trong các địa-hạt nói trên ấy. Chó thả rông, dù có đeo vòng hay là giàng mõm cũng phải bắt giam tại nhà nuôi súc-vật.

Một về câu-đối kính tặng 100 $

Làm một câu-đối để mừng chung tất cả các Ngài đã mông ân vũ-lộ. Hiện có « Tập Kiều » được một vế rằng

« Rằng nay thánh-trạch dồi-« dào, tưới ra đã khắp;

« . . . . . »

« . . . . . »

Còn một vế nữa, nếu Ngài nào theo đúng qui thức (1) mà đối giúp cho được thật hay thì cứ gởi đến ông Nguyễn-đỗ-Mục biên-tập báo Trung-Bắc Tân-Văn, Hanoi, sẽ xin kính tặng thù kim một trăm bạc (100 $).

(1) Qui-thức thì nhà đã có ở Tân-nhị-độ-mai, và ở Tục Tân-Nhị-Độ-Mai. Nhưng nhà đã đổi được thì thôi.

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Cải lương hý-kịch

(Diễn theo lối Nam-kỳ)

Đến tối thứ hai 8 Septembre (10 thang tám ta) này mời quý-khách đến xem diễn tích hát cải-lương.

NGHĨA PHỤ TẦM PHU

Là một tích hát có luân-lý hay, nhiều chỗ rất cảm động đến chảy nước mắt.

Dàng toàn điệu hát cải-lương lối Nam-kỳ.

Toàn trẻ con diễn thuộc lòng theo vở.

Đã diễn qua 2 lần đều được quí khách ban khen và biết công cho bản-hội lắm. Thế mới biết rằng nghề hát là khó, khó gì bằng dạy bảo trẻ con học hát thế mà cô tâm dạy bảo mãi cũng có thể hát được. Tích này có một đứa trẻ 13 tuổi ra trò không kém gì một vai kép lão luyện.

Vai này lần nào cũng được khen. Xin lấy vé sớm từ tối chỗ nhất.

Tối thứ bảy 6 Septembre 1924

GƯƠNG BẠC TÌNH

(Hồi thứ nhất)

Cũng có Tuấn-Tỵ, vợ Huế sau thành ra đào thắm kép thương.

Sự tích hay ơn Chu mãi-Thần.

Tối chủ-nhật 7 Septembre 1924

GƯƠNG BẠC TÌNH

(Liên hồi)

Làm bia để thế gian cười
Phụ người chẳng bỏ khi người phụ ta
Lối tình nhầm mắt bước qua,
Tha nương bóng phất họa là thoát thân.

Tối thứ hai 8 Septembre 1924

Cải lương hý kịch

(Diễn theo lối Nam-kỳ)

NGHĨA PHỤ TẦM PHU

Toàn trẻ-con diễn thuộc lòng theo vở bát.

KHU MAU KÉO MỆT !!!

Bản-hiệu mới nhận được ĐĨA HÁT ANNAM, tiếng Saigon, tiếng Huế, tiếng Bắc, hát tuồng, hát chèo, hát cải lương rất là chuyên và soạn-kỹ rất hay và rất tốt !!

Grand Arrivage Disques Annamites

CHANSON & Cie HANOI

ĐÃ NGON LẠI BỔ

Rượu ŒNO KOLA COCA là một thứ rượu rất bổ, pha lẫn với thứ rượu nho Grenache.

Rượu này của ông L. BLANC là người nổi-nghiệp J. BLANC, quan bảo-chế nhất hạng chế ra.

Đã ngon lại bổ giá tiền cũng lại rẻ, chỉ có 2 $ 40 một chai lít.

Mỗi ngày ta chỉ dùng uống trước khi ăn cơm một cốc con thì thực là tốt.

Bán tại hiệu Bảo-chế J. BLANC 31, phố Tràng-tiền Hanoi.

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

NAM-BẢO

16, Rue de la Soie, 16

HANOI

Bán đồ vàng, đồ bạc; các thứ mặt đá thợ xé giả, kính gọng đồi mồi, đồng hồ quả quít, ô đàn bà, giầy cườm, giầy kim-tuyến, giầy nhung, v. v.

Vàng đúng tuổi và bạc nén.

Thợ khéo kỹ công và giá thực.

XIV

Ngài nào cần dùng mua xe đạp, xe máy và đồ phụ tùng thay lốt rất tốt, rất hạ, thì nên gửi ngay thư về lấy tờ giá hàng ở hiệu:

TIẾT-HIẾU-TRUNG

dit TRÚC-THÀNH

Fournitures générales pour Cycles & Motos

№ 35, Place Neyret, Hanoi

LE DROIT PÉNAL A TRAVERS

L'Ancienne Législation chinoise

(ETUDE COMPARÉE SUR LE CODE GIA-LONG)

PAR

PHAN-VĂN-TRƯỜNG

Docteur en Droit
Avocat à la Cour de Paris

Prix . . . . . **1 $ 00**
Port recommandé . . . . . **0 . 10**

Bát quái-cheo !

Thưa Ngài,

Khi Ngài châu-cố cho bán-hiệu, hoặc dặn người nhà đến lấy, xin nhớ cho rằng, ngoài cửa có cheo ái bát quái, thì mấy chính hiệu chè ngon.

SINH-THÁI

31 Giầy Phố hàng Ngang, 31

HANOI

№ 8

THUỶ-HỬ

(Bộ Thủy-hử này tức là Đệ-ngũ tài-tử kỳ-thư của Thánh-Thán đã phê-bình. Trong truyện tả 108 người mà mỗi người có một tính-tình riêng, một khí-chất riêng, một hình-trạng riêng và một thanh-khâu riêng, thật là một ngọn bút hóa-công vậy. Xem tiểu-thuyết Tàu có xem đến Thủy-hử, mới biết rằng bút-pháp của cổ nhân cũng nhiều kẻ đặc-sắc, không phải những tay tầm-thường chấp-nhặt có thể viết nên được.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Chàng thiếu-niên kia liền múa roi quay tít, đi đến trước mặt *Vương-tiễn* mà bảo rằng:

— Nào! ra đây! Chỉ sợ nhà-ngươi chưa chắc đã đánh nổi!

Vương-tiễn cũng cười mà không cựa cây. Thái-công nói:

— Ngài đã có lòng yêu muốn dạy bảo giáp đứa con ngu-dại của tôi thì tôi xin ngài cứ thử một roi cho nó biết tay.

Vương-tiễn cười mà đáp rằng:

— Tôi sợ tội phạm đến lệnh-lang thì không được nhã.

Thái-công nói:

— Không hề chi! Nếu nó có gãy tay gãy cẳng ra nữa thì cũng là cái lỗi tự nó.

Vương tiễn bước lại cái giá, cầm một ngọn roi ở trên tay, đi ra đứng giữa chỗ rộng, rồi bảo cho chàng thiếu-niên kia vào đánh. Chàng thiếu-niên cầm roi chạy thẳng tới nơi. *Vương tiễn* phục xuống đất, kéo roi lại chạy. Chàng thiếu-niên múa roi đuổi theo.

Vương-tiễn quay lại, giơ roi toan đánh, chàng thiếu-niên vội-vàng đỡ, nhưng *Vương-tiễn* không đánh, liền cầm ngọn roi đâm thẳng vào bụng chàng thiếu-niên. Chàng thiếu-niên quăng ngọn roi đi một nơi mà ngã lăn xuống đất.

Vương-tiễn chạy lại đỡ dậy mà bảo rằng:

— Đừng giận nhé! Đừng giận nhé!

Chàng thiếu-niên ở mặt đất lồm-ngồm bò dậy, tức-khắc đi lấy một cái ghế đem đến bắc, rồi mời *Vương-tiễn* ngồi. Khi *Vương tiễn* ngồi xuống ghế thì chàng thiếu-niên sụp lạy mà thưa rằng:

— Tôi học biết bao nhiêu ông thầy có đánh-đấm mà chưa được bằng một nửa phần của sư-phụ, nay xin sư-phụ dạy cho.

Vương-tiễn nói:

— Hai mẹ con tôi quấy nhiễu ở đây trong mấy ngày trời, chưa biết lấy chi để tạ ơn, vậy tôi xin hết lòng dạy.

Thái công mừng lắm, bảo chàng thiếu-niên khấn áo c ỉnh-tề, rồi mới *Vương-tiễn* vào nhà trong. Gọi người nhà giết một con dê để bày tiệc rượu, mời cả bà mẹ *Vương-tiễn* vào cùng dự tiệc.

Bốn người cùng ngồi uống rượu. Thái-công đứng dậy cầm một chén rượu đưa mời *Vương-tiễn* uống mà nói rằng:

— Võ-nghệ của sư-phụ cao-cường như thế, tất là một tay giáo-cầu. Con tôi khác nào như người có mắt mà không trông thấy núi Thái-sơn vậy.

Vương-tiễn cười mà đáp rằng:

Tôi chẳng dám giấu-diếm gì tôn-ông! Tôi không phải họ *Trương*, chính tên tôi là *Vương tiễn* làm chức giáo-đầu, coi 80 vạn cấm-quân ở *Đông-kinh* đó. Mấy ngọn roi vừa rồi, hàng ngày tôi vẫn luyện-tập. Chỉ vì gặp quan thái-úy họ *Cao* mới đến cung chức. Họ *Cao* nguyên trước bị thân-phụ tôi đánh ngã, đem lòng oán giận, ngày nay được làm thái úy, muốn báo thù xưa. Tôi thuộc dưới quyền hắn, không thể chống cự nổi, đành phải đem mẹ đi trốn, vẫn định trốn sang *Diên-an-phủ*, để tìm vào nương-tựa quan kinh-lược tướng-công, không ngờ đi đến đây, được gặp tôn-ông có lòng trọng đãi. Lại thuốc-thang chạy chữa cho thân-mẫu tôi trong mấy ngày nay. tôi nghĩ rất lấy làm áy-náy. Nay lệnh-lang đã chịu học, tôi xin hết lòng dạy. Cách đánh roi của lệnh-lang đều là cách hoa-bổng, không dùng trong khi ra trận được, để tôi dạng công truyền phép cho lệnh-lang.

Thái-công nghe nói, liền bảo chàng thiếu-niên rằng:

— Con đã biết là thua kém thì nên sụp lạy sư-phụ một lần nữa.

Chàng thiếu-niên lại cúi đầu sụp lạy *Vương-tiễn*. Thái-công nói:

Thưa ngài! Tôi nguyên người huyện *Hoa-âm*. Mặt trước đây tức là *Thiếu-hoa-sơn*. Làng tôi đây tên gọi *Sử-gia thôn*, cả thảy độ ba bốn trăm nhà, đều một họ *Sử*. Đứa con tôi đây lêu-lổng từ thuở bé, không chịu làm ruộng, chỉ thích những nghề múa côn đánh roi. Toàn-mẫu nó nói không được, đã uất ức mà tạ thế. Còn tôi đây cũng đành phải lấy theo tính nó, đã tốn-hại không biết bao nhiêu tiền-tài cho nó đi học nghề. Lại đón một tay thợ khéo, để thích vào cánh tay và ngực nó cả thảy có 9 con rồng. Bởi vậy người trong huyện này, ai cũng gọi nó là *Cửu-văn-long Sử-tiễn*. Nay được gặp ngài tôi đây để ngài dạy-bảo mà truyền võ-nghệ cho nó thì còn gì quí bơn nữa, sau này tôi sẽ xin hậu-tạ.

Vương-tiễn mừng lắm, nói:

— Tôn-ông cứ yên lòng! Nếu vậy thì từ hôm nay trở đi tôi xin dụng công mà giáp cho lệnh-lang được thiện nghề.

Từ đó *Sử* thái-công giữ hai mẹ con *Vương tiễn* ở trong thôn-trang. *Sử-tiễn* (tức là chàng thiếu-niên con *Sử* thái-công) ngày nào cũng già công luyện-tập, xin *Vương-tiễn* dạy cho đủ mọi khoa võ-nghệ. *Sử* thái-công thì đi ra huyện *Hoa-âm* để xin nhận chức lý-chính.

Thời giờ thấm-thoắt, đã quá nửa năm. Nhờ có *Vương-tiễn* hết lòng dạy bảo, cho nên các khoa võ-nghệ, *Sử-tiễn* đều học được tinh-thông cả. *Vương-tiễn* ở lấy hẳn học đã tinh-thông, mới nghĩ thầm rằng: Ta ở đây dẫu được yên-ổn, nhưng chẳng lẽ cứ ở đây mãi hay sao. Một khi, *Vương-tiễn* cáo-từ định sang *Diên-an-phủ*, nhưng *Sử-tiễn* khi nào thuận để cho đi.

Sử-tiễn nói:

— Dám phiền sư-phụ! Sư-phụ cứ ở đây, môn-đệ này xin hết lòng phụng-dưỡng sư-phụ cùng lệnh-tôn-đường, để cho được trọn đạo thầy trò vậy.

Vương-tiễn nói:

— Hiền-đệ ơi! Hiền-đệ có lòng tử-tế, ta cũng lấy làm cảm ơn lắm. Nhưng ta e quan thái-úy họ *Cao* tất thế nào cũng sai người nã-trác ta, bấy giờ liên lụy đến hiền-đệ thì sao cho phải. Vì nỗi khó-khăn ấy ta quyết phải sang *Diên-an-phủ*, để vào nương-tựa quan kinh-lược tướng-công. Ngài đang trấn-thủ biên-đình, ta vào ở đấy, sẽ có cơ tiến thân được.

Sử thái-công và *Sử-tiễn* ngăn giữ mãi không được, bất-đắc-dĩ phải đặt một tiệc rượu tiễn-hành. *Sử* thái-công đem ra hai tấm lụa và một trăm lạng bạc để tạ ơn thầy.

Ngày hôm sau, *Vương-tiễn* cáo-từ *Sử* thái-công. Lại đỗ bà mẹ ngồi lên trên mình ngựa, thẳng đường đi sang *Diên-an-phủ*.

Sử-tiễn bảo người nhà quẩy gánh đi tiễn. Tiễn ra khỏi 10 dặm đường, vẫn còn có lòng quyến-luyến không nỡ dời tay. Khi *Vương-tiễn* từ biệt, *Sử-tiễn* sụp lạy, hai hàng nước mắt lã-chã tuôn rơi, rồi cùng lên người nhà trở về. *Vương-tiễn* lại lên đường đi theo sau ngựa như trước.

((*Còn nữa*)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

DẠY HỌC

Đàn piano và tiếng anglais

Solfège

48 bis, phố Borgnis Desbordes

Giá tiền phải chăng

3995

Thuốc Le MUSCOL

Làm cho có sức khỏe
Trị được bệnh huyết suy
làm cho trong máu
thêm chất đỏ

Gởi bán tại :

Hiệu bào-chế CHASSAGNE

59, Phố Paul Bert, Hanoi

PILULES

APHRODISLAQUES

du Docteur SIMTHS

Rất nhanh rất công-hiệu

Chữa các bệnh sinh-dục khỏi hẳn mà không có chi là nguy-hiểm cả.

Chế tại phòng thuốc **PARAT Paris**

Có gởi BÁN TẠI:

Hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, Hanoi

TONG-YURE-TAI VING-KY

49, Phố hàng Ngang, Hanoi

Kính mới sang và bền hạng giá

Bản-hiệu mới tiếp được bản Pháp và bản Mỹ gởi sang các thứ kính nhất đẹp, vỉ-tinh và bền nhất ba giá xin kể vài thứ như sau này :

Kính gọng vàng 12 karats cốt mỏng, (kiểu lớn) mỗi đôi . . . . . 6$00

Kính gọng vàng 12 karats cốt mỏng, (kiểu nhỏ) mỗi đôi . . . . . 5$00

Kính gọng bạc vàng cho mũi, mỗi đôi 4$00

Kính gọng đồi mồi sáu mũi và các kiểu, mỗi đôi . . . . . 2$50

Xin mời các ngài đến chiếu cố chúng tôi sẽ lấy làm cảm ơn lắm lắm. 2109

AI MÀ DÙNG THUỐC HƯƠN của ông Lương-y DEHAUT mà XỔ thì chẳng cần chi phải CỬ ĂN và an dưỡng trong phòng. Thuốc hương này dễ uống lắm và đã mau xổ lại xổ rất êm thấm.

Bán tại Nhà ông Lương-y DEHAUT, 147, Faubg. St-Denis, Paris, và khắp trong các đầu thuốc của cả nước.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTES

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Có bán thứ thuốc :

ELIXIR ANTICOLÉRIQUE

Thuốc này có trị cái những bệnh đau dạ dầy, đi tả, đau ruột, đi tháo dạ.

CÁCH DÙNG: *Cứ trong 24 giờ uống một lần ; mỗi lần uống ba hoặc bốn thìa lớn pha với một ít nước lã ; trẻ con thì uống ba hoặc bốn thìa cà-phê.*

Giá bán 0$80 một lọ

VỊ THUỐC KIẾN HIỆU

1) **Hoa-liễu-giải-độc-hoàn**, *thuốc này, ai các bị thiếu-niên đã nhiều Ngài đắc dụng, rồi chẳng những là trị bệnh lâu, còn có thể giải độc mọi chứng khác, mỗi chai 1p 00.*

2) **Thuốc-ho**, *ho hàn, ho nhiệt đều hợp dụng, ho nặng đến đâu, uống già nửa chai khỏi ngay lập tức, mỗi lọ 0p.30.*

3) **Thuốc lị**, *bệnh lị thì lâm thứ, có đỏ, có trắng, hoặc vàng, hoặc huyết, hễ không có hiệp phải y thực dễ hại người, thứ thuốc này có thể trị các chứng lị, mỗi chai 0p. 30.*

4) **Bạch-đới-hoàn**, *chuyên trị đàn bà tiền-liệt hạ huyết, bạch đới thường lưu, mỗi chai 1p.00.*

Trong hiệu lúc nào cũng có thầy thuốc ai hỏi điều gì xin trả lời ngay.

Qui-khách ở xa chiếu-cố cho, xin gửi tiền trước, và tiền cước mỗi đồng thêm 0p.20, từ 1p.00 trở lên mấy gửi hầu.

SIOU-HANG-LAM

108, phố hàng Buồm, Hanoi

THUỐC CHỮA BỆNH THƯƠNG GÂN

Chúng tôi lấy làm hân-hạnh mà bẩm cáo cho công chúng đều biết rằng quan Bác-sĩ Leroy, là thầy thuốc, coi các nhà thương ở Ba-lê mới tìm được một thứ thuốc rất công hiệu để chữa những bệnh không ai trị được, bệnh đau gân, bệnh gà, đánh trống ngực, khó thở, để làm cho chỉ được xăng cho ốc được yên lặng và được tinh tường.

Quan Bác-sĩ Leroy ngài có bào thuốc Nourina này dùng mà chữa bệnh không ngại được, đau gân, đau cốt thì rất là công hiệu. Thuốc là một thứ thuốc rất tốt, không ai y thiêm gì cả, mà ở xứ nào dùng rồi lại càng tốt lắm.

Ở các hàng báo chỉ có đâu có bán cả. 2066

Ai muốn chữa bệnh lậu cùng các bệnh tiểu-tiện

Nên dùng thuốc :

MYSOL

Làm bằng essence de Santal

Thuốc rất mạnh, mà lại rẻ hơn các thứ

Chế tại phòng thuốc PARAT Paris

Gởi bán tại Hà-nội hiệu bào-chế CHASSAGNE

59, phố Paul Bert.

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM

(Payements en timbres-postes)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài rõ ra những tiền đồi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTES

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.

Trị bệnh mất máu, khí huyết suy-yếu, thần-thể mỏi-mệt, gầy-còm, hay vì kém huyết sinh ra rác phổi làm cho hay ho vật uống thuốc này rất đã, vì có mùi thơm không có lợm bao giờ !

Bài thuốc này có hội-đồng của quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay

Ấy là :

Thuốc nước bổ huyết MÁU BỔ

Nhà Bản-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán tứ tiệm giờ sáng.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTES

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ giới nồng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh grip.

Mắc bệnh grip, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh grip, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rascol

0$50 một ống sáu cachets

Agents d'Annonces en Europe :

L. MAYENCE & Cie

9, Rue Tronchet, PARIS

19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

Thuốc cao Foster

Một thứ thuốc thần diệu trị các bệnh ngoài da và bệnh hạ trĩ

Người ta không có thể dùng thuốc gì công hiệu bằng thuốc cao Foster để trị các bệnh ngoài da. Bệnh lâu ngày, càng nề về làm rộng đến đâu trị bằng thuốc ấy cũng khỏi. Trong thuốc có những chất trừ độc, làm cho đỡ đau, và làm cho lên da thành sẹo. Trong những khi lở nề tức-tối, đầu đinh, v. v. dùng thuốc ấy rất là công hiệu. Thuốc ấy làm cho đỡ ngứa ngay tắp tức.

Những thuốc ấy nổi đi được từng khắp thế giới, nhất là vì thuốc ấy trị bệnh hạ trĩ hoặc ở trong hoặc ở ngoài, hoặc khô hoặc có máu rất là công-hiệu. Dùng thuốc ấy làm cho mất đau ngay, và nếu dùng làm thì trừ hẳn được bệnh, khiến cho không phải mổ cắt nữa. Vương người cần ngay, 5, xu-đọp, thì nhà cần nước nên có một hộp thuốc ấy thì rất là có ích lợi. Các thứ thuốc Foster số 25, Rue Saint Ferdinand, Paris 17

Hàng bào-chế nào cũng có bán

Hỡi các ông mắc phải bệnh tình (lậu và giang-mai) khuyên các ông chớ dùng thuốc nhảm tốn tiền mà bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 46, phố Principale, tỉnh Bắp-cầu, là một nhà chuyên-trị, bán thuốc bệnh tình đã có tiếng, không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen ở các nơi gởi lại. Cả nước độ hơn một đồng một lọ.

Thuốc thụt PARAT

Chữa các bệnh sinh-dục rất nhanh, cả hợp phép.

RẤT CÔNG-HIỆU

Giá bán 1$50

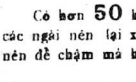
Bán tại phòng thuốc PARAT, Paris

Có gởi bán tại Hà-nội

HIỆU BÀO-CHẾ

CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert.

NÊN LẠI HIỆU QUEN !

Hiệu chúng tôi làm khăn xếp đã lâu năm, vẫn được nhiều quí-khách tin dùng nên phải một ngày một gắng sức làm cho được vừa ý quí-khách.

Khăn bản-hiệu làm bằng lượt và nhiễu thâm tây ; vải lót trong khăn đã có riêng một thứ vải tốt hơn các thứ vải sơn. Vậy bản-hiệu có nhời kính-cáo để quí-khách muốn dùng xin quá bộ lại xem, hoặc đề đâu cho đúng bằng mảnh giấy bỏ vào trong thư gửi cho bản-hiệu. Hàng xin gửi lĩnh-hóa giao-ngân.

LAN-PHƯƠNG N° 79, *Rue de la Soie, Hanoi* 2118

Mới đến các mẫu mũ đội mùa rét

NAM 1924-25

Có hơn **50** kiểu mũ mới khá nhanh, thật đẹp và thật tốt, các ngài nên lại xem ngay mà chọn, vì là một dịp ít có, chớ nên để chậm mà hết mất.

CHAPEAUX DE FEUTRE { POILS. LAINES. VELOURS.

CASQUETTES FANTAISIES POUR TOUS SPORTS

CASQUETTES CHAUFFEURS.

BERETS MATELOTS ET ENFANTS.

PARAPLUIES POUR HOMMES.

HAI-CHINH

FABRIQUE DE CASQUES INSOLAIRE EN LIÈGE

74-76, Rue du Pont-en-Bois, 74-76

HANOI

2642

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

酩補

J. BLANC *(dệ nhất hạng bào-chế)*

Ông L. BLANC *(người nối-nghiệp)*

HANOI (Bắc-kỳ)

chế ra

Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con

養腎健脾壯筋骨補氣血滋陰液

Bán tại : Hiệu Bào-chế **J. BLANC**

31, phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) Hanoi

ATOPHAN-CRUET

THUỐC ATOPHAN-CRUET

là một vị thuốc hiệu không có pha chế nhiều mấy một hoàn 0,50 (uống từ 2 đến 3 hoàn trong 24 giờ)

TRỪ CÁC BỆNH ĐAU LẮT LÉO VÀ GÂN GÓT

THUỐC PHÁP Trữ tại: 8, Rue de Penthièvre, PARIS 7 PHÁP QUỐC LẮM

Cũng có bán tại Hanoi, 54, CHASSAGNE, Pharm.-Hôpital, L. BOURGUIGNON, Pharm. và các hiệu bào-chế khác.

SẮP MỞ

Ba

PACHOD Frères & Cie LYON

2054

CÁC NGÀI CÓ THỂ ĐƯỢC

MỘT TRIỆU

HOẶC 500.000, HOẶC 200.000, HOẶC 100.000 QUAN

Muốn được một số tiền ấy, nên mua một cái vé

CRÉDIT NATIONAL 1920

Lần mua vé thứ giá 20 quan của thứ đồng làm 24 tháng mỗi tháng 20 quan. Nếp tiền đến tiền được ngay nếu vé trúng số hoặc số vé trúng số thì được số tiền. Mình chỉ như thế đóng đủ mà thôi, thật hẳn như không nghĩ đến, mà đã được dự các cuộc rút số, lại được an quy 4 số-kiến một cái vé rất quý có sinh lợi-tức.

Vé Crédit National mỗi năm làm kỳ dự xuất rút số là 1er Janvier, 1er Février, 1er Avril, 1er Mai, 1er Juillet, 1er Août, 1er Octobre, 1er Novembre.

1 lô	MỘT TRIỆU
1 lô	500.000 quan
2 lô	200.000 quan
3 lô	100.000 quan
6 lô	50.000 quan

Tiền rút số tính kỳ trong một năm cộng là 20 triệu quan

Như vậy rút số cũng để trúng lắm

Muốn dự vào cuộc rút số kỳ này, gửi 20 quan cho ông Chủ-nhiệm, xin

RANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papère, MARSEILLE (France) R.C. 6576

Với 10 quan, sẽ được

100.000 quan

Muốn như vậy, nên mua một phiếu

CRÉDIT FONCIER 1912

Lần mua phiếu phải giá 10 quan, sau mỗi tháng đóng 20 quan

Nếp tiền lần đầu tiên được quyền dự-thưởng rút số, và hễ vé trúng số được thưởng tiền.

Mỗi tháng cứ ngày 22 thì rút số — Nghĩa là mỗi năm 12 lần rút số

Nếp tiền tiền được ngay nếu có vé, và được dự tất cả các cuộc rút số cho đến khi vé trúng số mới thôi. Cho vé *Crédit Foncier de France* được 3% lợi-tức.

MỖI LẦN RÚT SỐ, CÓ :

1 lô	100.000 quan	12 lô	1.000 quan
1 lô	10.000 quan	100 lô	500 quan

Gửi đánh-hiệu và số tiền nếp kỳ thứ nhất là 10 quan

Cho Comptoir Colonial de Crédit à Marseille, 125, Boulevard Perier

Certifié l'insertion

Imprimerie du Trung-Bắc Tân-Văn

Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN